

EU-LOYALITET KOSTER VELFÆRD I DANSKE KOMMUNER

Stil politikerne til ansvar for deres EU-begejstring. Sådan lyder opfordringen til årets kommunalvalg fra Ramus Bredde, fællestillidsrepræsentant og kommende formand for Servicegruppen i 3F – BJMF.

Af Rune Eltard-Sørensen

■ 2,9 milliarder kroner mindre til velfærd sidste år. Forringede løn- og arbejdsvilkår. Dårligere service og kvalitet til borgerne.

Prisen for at følge EU's finanspagt og indføre stram topstyring af de danske kommuners økonomi er både dyr og dum. Derfor skal fagligt akti-

ve benytte kommunalvalget til at kræve svar fra de ansvarlige politikere.

Det mener Rasmus Bredde, fællestillidsrepræsentant, specialarbejder og kommende formand for Servicegruppen i 3F-BJMF. Han har nemlig selv oplevet, hvordan EU-krav om udbud og udlicitering undergraver arbejdsglæde og sund fornuft.

– Problemet er, at EU har fingeren alt for langt ned i vores opgaver. Spørgsmålet er, om politikerne synes det er en god ide, eller om beslutningerne skal tages tæt på, hvor de kan mærkes?

Dårlige fejmaskiner

I Københavns Kommune er hver fjerde specialarbejder forsvundet de seneste 10 år. Det skyldes blandt andet nedskæringer for at leve op til EU's krav om såkaldt 'økonomisk stabilitet'. Også kendt som Budgetloven. En lov, der betyder, at kommunerne sidste år brugte knap 3 milliarder kroner mindre på velfærd end tilladt af frygt for sanktioner.

– Det er jo et kæmpe beløb. Der er et enormt potentiale i et mindre rigtigt og striks system, hvor kommunerne har mulighed for langsigtet planlægning, mener Rasmus Bredde,

Rasmus Bredde: – Når vi skal have en ny fejmaskine, så skal indkøbet i EU-udbud. Foto: Søren Andersen

som til dagligt arbejder i Garderholdelsen i Københavns Kommune.

Han oplever, at mens kollegaerne bliver færre, så regner detaljestyring ned over de ansatte, der er tilbage.

– Når vi skal have en ny fejmaskine, så skal indkøbet i EU-udbud. Det forhindrer os ofte i at vælge den bedste maskine til opgaven, fordi vi er tvunget til at sende indkøbet i udbud. På den måde er vores arbejde direkte påvirket af de regler, som laves i EU. Vi bliver dårligere stillet, når vi gerne vil levere en flot og ren by til borgerne, fortæller Ramus Bredde.

Hovsaløsninger

Imens er mange kommuner så

desperate for at spare penge, at de tyer til kortsigtede hovsaløsninger i form af udlicitering af velfærdsopgaver. Det har flere steder vist sig at være et selvmål.

I august erkendte den socialdemokratiske borgmester i Odsherred, at privatiseringen af kommunens Park og Vejafdeling i 2013 var en fejl. Garderne var ikke blevet pænere, tværtimod.

Og i Aarhus måtte Styrelsen for Patientsikkerhed i begyndelsen af oktober i år gribe ind, da et privat hjemmeplejefirma leverede så ringe omsorg for byens ældre, at det var sundhedsfagligt uansvarligt. Kommunen har efterfølgende taget alle de berørte plejeopgaver tilbage.

Forskning: Presser lønnen ned

Den nyeste forskning på området peger på, at det ikke kun er velfærden, men også de ansattes løn, der påvirkes negativt af kommunernes spareiver.

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, VIVE, har undersøgt konsekvensen af udlicitering på rengøringsområdet. De konkluderer i en rapport, der udkom tidligere i år, at de ansatte oplever en markant nedgang i indkomst efter at private aktører tager over.

– Data viser, at erhvervsindkomsten for de medarbejdere, der overgår til privat ansættelse, i gennemsnit falder med omkring 33.000 kroner om året i de første tre år efter udliciteringen sammenlignet med indkomsten i vores kontrolgruppe – i forhold til årene før udliciteringen, forklarer professor Kurt Houlberg til Videnskab.dk.

Om årsagen til faldet i erhvervsindkomst slår forskerne fast, at det skyldes "de pågældende medarbejdere efter udliciteringen i højere grad er arbejdsløse, at de arbejder færre timer om ugen, og/eller at deres timeløn er lavere end medarbejderne i kontrolgruppen".

SKROT BUDGETLOVEN OG TRÆD UD AF FINANSPAGTEN

I Danmark er der i dag kommuner med både råd til og politisk flertal for at bruge flere penge på velfærd, end de gør. Hvorfor i alverden gør de det så ikke? Svaret skal findes i Danmarks tilslutning til EU's Finanspagt.

Af Ditte Marie Gyldenberg Ovesen, leder af Folkebevægelsen mod EU's sekretariat

I 2012 valgte et flertal i Folketinget at slutte Danmark til Finanspagten uden en forudgående folkeafstemning. Folketinget har udmøntet Finanspagten i Budgetloven, og den er så udmøntet gennem udgiftslofterne i staten, kommunerne og regionerne.

Budgetloven sætter en øvre grænse for, hvor mange penge staten, kommunerne og regio-

nerne må bruge.

Finanspagten er en mellemstatslig EU-aftale, der forpligter de lande, som er underlagt den, til at føre en meget stram finanspolitik. EU-Kommissionen har planer om, at Finanspagten skal gøres overstatslig, og når det sker, kan Danmark ikke længere træde ud af den.

Havde vi skiftet kronen ud med euroen tilbage i 2000, var vi tvunget ind i EU's Finanspagt. Så længe vi ikke har euroen som den nationale valuta, kan et flertal i Folketinget melde os ud af EU's Finanspagt, ophæve Budgetloven og give plads til mere velfærd og dermed flere arbejds-

Budgetloven sætter en øvre grænse for, hvor mange penge staten, kommunerne og regionerne må bruge.

pladser. I hvert fald så længe, Finanspagten ikke er overstatslig.

Tilslutningen til Finanspagten og dennes udmøntning i Budgetloven betyder, at politikerne i Danmark kun kan føre en stram økonomisk politik og

ikke investere i eksempelvis mere velfærd. Minimumsnormeringer i daginstitutionerne, flere hænder i ældreplejen og andre velfærdskrav bliver derfor meget svære at efterkomme.

I 2022 venter en revidering

af Budgetloven. Der er dog ikke meget rum til forbedring, hvis vi i Danmark fortsat skal leve op til Finanspagtens sparekrav. De danske politikere kan i princippet godt både revidere eller helt skrotte Budgetloven, men klippes båndene til Finanspagten ikke, vil der stadig være krav om stram økonomisk styring.

Om det så hedder det ene eller det andet, er sådan set underordnet. Hovedsagen er, at vi uden et farvel til EU's Finanspagt stadig vil være underlagt strenge krav til den økonomiske politik, der føres i Danmark.

BUDGETLOVEN SKAL UDVISE ØKONOMISK ANSVARLIGHED

Af Thomas Enghausen, næstformand FOA og Helena Mikkelsen, forbundssekretær FOA

De danske kommuners økonomi bliver holdt i et jerngreb. – Men der er råd til bedre velfærd og flere kolleger, hvis Budgetloven bliver ændret. Budgetloven skal give mening.

Desværre giver den nuværende Budgetlov ikke mening. Vi går glip af velfærd for milliarder. Alene sidste år havde kommunerne et samlet underforbrug på 2,9 milliarder kroner. Penge, der kunne gå til velfærd, til børn, unge, ældre og udsatte borgere.

Men på grund af Budgetloven kan pengene ikke bruges året efter. 2,9 mia. kroner kunne fx give en times ekstra rengøring om ugen til alle

122.500 hjemmehjælpsmodtagere over 65 år eller gratis idræt og en computer til alle 715.000 skolebørn i Danmark.

Løsningerne ligger ligefor. Grænsen for offentligt underskud i Budgetloven skal hæves fra -0,5 til -1 procent, som EU og finanspagten giver mulighed for, og som også bliver anbefalet af de økonomiske vismænd. Budgetrammen skal gøres langt mere fleksibel og give kommuner og regioner mulighed for at budgetstyre over flere år, så der kan overføres penge imellem de enkelte år, uden at det belaster servicerrammen.

Samt skal det tåbelige sanktionssystem, der straffer kommunerne, afskaffes. Danmarks økonomi er kernesund og står stærkt. Derfor giver den slags straffemekanismer ingen mening.

Men har politikerne viljen og fornuften til at ændre Budgetloven? Så den rent faktisk bidrager til den økonomiske ansvarlighed, som vores fælles velfærd har behov for.

STORE KONSEKVENSER FOR BØRNENE

Af Liselotte Thomsen, formand for BUPL-Nordjylland

Vi er langt fra begejstret for budgetloven, for den har så store konsekvenser for serviceniveauet på alle de kommunale kernevellydelser.

År efter år har der været

besparelser. Og kommunalpolitikkerne er jo så bange for at overskride budgettet, fordi de så render ind i en økonomisk sanktion. Resultatet er et underforbrug i milliardklassen. Det er jo helt horribelt.

Indenfor mit eget område ser vi det især inden for SFO-området. Vi har i BUPL-Nordjylland lige lavet en undersøgelse, der dokumenterer kommunale besparelser hvert år indenfor SFO-området i denne by-

rådsperiode. Det har store konsekvenser for børnene. Og det peger direkte tilbage på budgetloven, det er der ingen tvivl om. Bare i sidste budgetår er underforbruget på landsplan mere end tre milliarder kroner.

Når de på et tidspunkt når frem til at sætte budgetloven på dagsordenen i Folketinget, så forventer jeg da, at vi går sammen på tværs af de offentlige fagforeninger, for at lægge maksimalt pres på politikerne.

OM MELLEMLIGTSLIGE OG OVERSTATSLIGE BESLUTNINGER

Af Søren Søndergaard, folketingsmedlem for Enhedslisten

EU-aftaler kan være mellemstatslige eller overstatslige.

Hvis de er mellemstatslige, betyder det, at alle lande skal være enige for, at de kan træde i kraft, og at de efterfølgende kun kan ændres ved enstemmighed. Ofte har mellemstatslige aftale karakter af minimumsregler, hvor de enkelte lande kan gå videre.

Hvis aftaler er overstatslige betyder det, at aftalen kan ændres ved flertalsafgørelse

blandt landene. Det betyder, at et land, som er del af aftalen kan blive stemt ned og at ændringer kan godkendes uden om de nationale parlamenter. I så fald er der tale om en reel suverænitetsafgivelse, fordi et land kan blive pålagt at acceptere forhold, som et flertal i landet er imod.

Per Christensen, forbundsformand i 3F har givet 12 bud på et bedre og mere lige Danmark. Her er et af dem:

FAIR FRI BEVÆGELIGHED OG OPGØR MED SOCIAL DUMPING

■ Social dumping udgør i dag en af de største trusler mod lønmodtagerne – ikke kun i Danmark, men i hele EU.

Grumme sager med grov udnyttelse af udenlandske lønmodtagere tager til i Danmark og kalder på handling og håndhævelse af både de nationale, europæiske og internationale regler.

Vi har set det på metrobyggeriet i København og letbanebyggeriet i Aarhus, chaufførerne i Padborg og Storstrømsbyggeriet.

Per Christensen, formand for 3F: – 3F foreslår, at der i forbindelse med alle offentlige udbud stilles krav om løn på overenskomstmæssige vilkår. Foto: 3F

Derfor er der brug for en ekstraordinær indsats både nationalt og europæisk for at bekæmpe social dumping og sikre fri bevægelighed og reelt samme løn for samme arbejde på samme arbejdsplads.

3F foreslår, at der i forbindelse med alle offentlige udbud stilles krav om løn på overenskomstmæssige vilkår og uddannelse af elever og lærlinge på dansk grund.

Endvidere bør der stilles garanti i forbindelse med entrepriser og betaling for udbud, der først udbetales, når det er

godtgjort, at der ikke er sager om social dumping, faglige sager m.v. først.

Der skal sikres en stærkere opbakning og bredere tilslutning til den danske arbejdsmarkedsmodel.

Derfor bør Folketinget sikre bedre rammer for de parter, som tager slæbet for det arbejdsretlige system og et organiseret arbejdsmarked.

Uddrag Politiken 24.9.21 Kroniken.

STOP EU-MERCOSUR HANDELSAFTALEN

Af Susanna Dyre-Greensite, forkortet af redaktionen

■ EU's nye handelsaftale med den sydamerikanske handelsblok Mercosur er et af de groveste eksempler på EU-toppens klimahykleri.

Formanden for EU-Kommissionen, Ursula von der Leyen, udtalte for nylig: "Vi ønsker at efterlade den næste generation en sund planet og gode job og en vækst, som ikke skader vores natur." De ord klinger ganske hult, når man ser på den politik, von der Leyen-Kommissionen rent faktisk udfører.

Underskrevet efter klimavalget

Den 26. maj 2019 var der valg til EU-Parlamentet, og i de fleste lande var klimaet et af valgets helt store temaer. Vælgerne krævede klimahandling fra EU-systemet. En måned efter klimavalget underskrev EU-Kommissionen handelsaftalen mellem EU og Mercosur-landene, der består af Brasilien, Argentina, Paraguay og Uruguay.

Selvom aftalen er underskrevet af EU-Kommissionen, kan den ikke træde i kraft, indtil flere instanser i EU godkender den. Nu, to år senere, er

dette endnu ikke sket, derimod står kampen stadig på. EU-Mercosur-aftalen møder nemlig stærk kritik for, hvordan den vil påvirke klimaet. Både klima- og landbrugsorganisationer samt forskere protesterer højlydt mod aftalen.

Biler i stedet for køer

En central del af EU-Mercosur-aftalen er nemlig, at det skal være billigere for Mercosur-landene at købe europæiske biler og for EU-landene at købe sydamerikansk oksekød. Mømsreduktionerne kaldes uformelt for "cars for cows"-aftalen ("biler for kvæg"-aftalen, red.), og aftalen er problematisk af flere grunde.

For det første det åbenlyse: Den fremmer eksport af to produkter, som vi burde skære ned på, fordi de forurener meget.

For det andet er oksekød fra Brasilien imidlertid særlig slemt; siden Jair Bolsonaro overtog præsidentposten i Brasilien, er mere og mere af såvel regnskoven som den artsrige savanne kaldet Cerradoen blevet omdannet til landbrug, hvilket er til stor skade for klimaet og biodiversiteten.

Sociale- og miljøkonse-

kvenser af afskovning

Man regner med, at efterspørgsel på oksekød vil stige, når det bliver billigere at købe oksekød fra Mercosur-landene. Det samme gælder andre landbrugsprodukter som soja, der også bliver billigere som følge af aftalen. Af den grund vil mere natur, der burde beskyttes, sandsynligvis blive omdannet til landbrug. Dette sker ofte ved afbrænding af skove.

Ud over at naturen kan blive ødelagt af øget landbrug, bliver mennesker også drevet på flugt: Meget af det land, der tilhører Brasiliens oprindelige befolkning, er ved at blive

omlagt til landbrug. Øget kvæg- og sojæksport er således både et klimaspørgsmål og et menneskerettighedsspørgsmål.

At EU-Kommissionen valgte at underskrive en landbrugstung aftale med blandt andre Brasilien i 2019, virker som en uheldig blæstempling af Bolsonaros metoder.

Udsigten til afskovning i Mercosur-landene skaber omfattende protester fra klimabevægelser og sociale NGO'er. Lige inden EU-Kommissionen underskrev aftalen, gik 340 organisationer fra hele verden sammen om at sende et åbent brev til EU-Kommissio-

nen for at bede dem om at lade være. Siden er der blevet sendt mange flere breve og læserbreve og afholdt protester.

Vi skal fortsætte presset

Det er fortsat muligt at lægge pres på regeringen, folkettinget og EU-Parlamentet for, at EU-Mercosur-aftalen stoppes, men det bliver ikke nemt.

EU har før gennemført aftaler, hvor der var massiv folkelig modstand. Det er dog bydende nødvendigt at få stoppet Mercosur-aftalen, for landene i EU kan ikke kalde sig selv for klima- og miljøbevidste nationer, hvis vi lader EU vedtage en aftale så beskidd som denne.

En central del af EU-Mercosur-aftalen er, at det skal være billigere for Mercosur-landene at købe europæiske biler og for EU-landene at købe sydamerikansk oksekød. Foto: kostagr/Shutterstock

BLANDT ANDET BREXIT

Af Susanna Dyre-Greensite,
Formand,
Folkebevægelsen mod EU

I Storbritannien er mange supermakedshylder tomme for varer, og der mangler benzin ved benzintanken. EU-tilhængerne har været hurtige til at proklamere, at de nu (endelig) har fået ret: Brexit er en ubetinget katastrofe.

Det kan være, at britisk økonomi ikke led de ellers forudsagte enorme tab lige efter briterne stemte sig ud i 2016, efter de rent faktisk trådte ud i 2020 eller efter overgangsftalen sluttede i 2021. Men nu kan enhver da se, at det er gået helt galt for dem. Eller hvad?

Forklaringen er blandt MEGET andet Brexit

Der er ingen tvivl om, at der er store problemer i Storbritannien lige nu. Det er dog ikke rig-

tigt, at disse problemer alene skyldes brexit. Det er heller ikke rigtigt, som nogle brexit-tilhængere påstår, at de intet har med brexit at gøre.

De tomme hylder og tanke skyldes, at der i Storbritannien mangler omkring 100.000 lastbilchauffører.

Det gør de dels, fordi der i branchen er dobbelt så mange, der går på pension, som der nye kommer til. Gennemsnitsalderen for lastbilchauffører i Storbritannien er 55. Det var et problem længe inden coronapandemien, men i 2020 blev 40.000 lastbils kørekortsprøver desuden aflyst på grund af pandemien, hvilket gjorde problemet værre.

I det seneste årti er Storbritannien blevet mere og mere afhængig af chauffører fra EU-landene. Når coronakrisen ramte, måtte mange lastbilchauffører flytte hjem til deres respektive EU-lande.

Mange er ikke kommet tilbage, bl.a. fordi arbejdstilfælde er blevet mere besværlige og usikre som følge af brexit. Man regner med, at omkring 20.000 af de manglende 100.000 chauffører skyldes brexit. Derfor er de globale forsyningskædeproblemer mest tydelige i Storbritannien.

Brexit tydeliggør det grundlæggende problem

Brexit tvinger briterne til at forholde sig til et problem, der sådan set også eksisterer i EU: Alt for få vil være lastbilchauffører, og det skyldes lønnen og arbejdsforholdene.

Selvom Brexit og corona forklarer noget af chaufførmanglen i Storbritannien, er det største årsag til manglen, at der ikke er nok nye mennesker, der vil ind i branchen.

Det hænger sammen med,

at lønnen for lastbilchauffører ikke er væsentligt bedre end lønnen for ufaglærte i supermarkederne, selvom lastbilchauffører har taget en egenbetalt uddannelse for at blive chauffører. Det var den engang, men lønniveauet i branchen har ikke fulgt lønstigningerne andre steder i samfundet. Desuden er der meget lange arbejdsdage, højt arbejdspress og få pauser.

Manglen på arbejdskraft skyldes ikke en mangel på kvalificerede chauffører. Faktisk er der i Storbritannien hele 230.000 mennesker under 45 med lastbils kørekort, der har valgt ikke at arbejde inden for erhvervsmæssig vejtransport.

Sælgeres marked for arbejdstagere

I Storbritannien forsøger man nu at løse manglen ved mange forskellige tiltag, herunder at

sætte lønnen op. Nogle chauffører fortæller om lønstigninger på hele 40 procent. Landssekretæren for den britiske fagforening GMB beskriver situationen i Storbritannien som et "sælgeres marked for arbejdstagere".

Samfundet har indset, hvor vigtigt det er, at vi har lastbilchauffører, og at de er en ordentlig løn værdig. Den debat har man blandt andet fået på grund af Brexit.

FOLKEBEVÆGELSENS MOD EU'S FAGLIGE UDVALG

Af Kim W. Bilfeldt, ansvarlig for det faglige udvalg i Folkebevægelsen mod EU

I skrivende stund glæder Fagligt Udvalg sig til, at vi

kan mødes til Landsmødet i Folkebevægelsen mod EU 30.-31. oktober i Aarhus.

Her skal der tages store og vigtige beslutninger. Blandt andet skal starten på indsamling af de 72.000 stillere, der skal til, for at Folkebevægelsen igen kan opstille til EU-Parlamentet, vedtages. På

den måde sikrer vi muligheden, for at der igen kan være repræsentanter fra Danmark, der aktivt vil arbejde for, at vi kommer ud af EU. Det bliver en kæmpe opgave at sikre de 72.000 underskrifter, men det vil kunne sikre EU-modstanden og Folkebevægelsens fremtid.

Til næste år har Folkebevægelsen 50 års fødselsdag. Det betyder også, at vi har været medlem af denne klub i 50 år. Tænk, at vi nu har en generation, der vokser op med færre faglige rettigheder end deres forældre havde, ikke mindst de unge der arbejder i usikre jobs. Det er skadeligt for demokratiet og for fagbevægelsen.

Vi i BJMF's EU-udvalg søger EU-nævnet om økonomiske midler til projekter, der til næste år kan være med til at sætte fokus på 50 års medlemskab af EF/EU og betydning

for arbejdsforhold og faglige rettigheder. I Folkebevægelsens faglige Udvalg glæder vi os til det kommende års udfordringer.

Vil du være med i det faglige arbejde?

Så kontakt Kim W. Bilfeldt, Formand for BJMFs EU-udvalg og ansvarlig for Folkebevægelsens faglige Udvalg.

Tlf: 2294 1910,
mail: kimw@bilfeldt.dk

Folkebevægelsen mod EU, Lyngbyvej 42, 2100 København Ø

Jeg vil vide mere / blive medlem

- Jeg vil gerne være medlem af Folkebevægelsen mod EU
- Ordinært medlemskab 400 kr. årligt
- Pensionist eller studerende 150 kr. årligt
- Jeg vil gerne tilmeldes Folkebevægelsens faglige netværk
- Jeg vil gerne gratis modtage Faglig EU-debat fra Folkebevægelsens faglige udvalg

Navn _____

Adresse _____

Postnr. _____ By _____

Mobil tlf.nr. _____ E-mail _____

Ved indmeldelse:

Fødselsdato _____ Underskrift _____

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler porto

Folkebevægelsen mod EU

+ + + 10435 + + +

0893 Sjælland USF B

FAGLIG EU-DEBAT

udgives af Fagligt Udvalg i Folkebevægelsen mod EU,
Lyngbyvej 42, 2100 København Ø
Telefon 35 36 37 40. E-mail: fb@folkebevaegelsen.dk

Redaktionsudvalg: Eva Hallum (ansv.h.),
Tscherning Johansen, Kirsten Anette Christensen,
Lars P. Frederiksen og Lars Østergaard.
Ditte Marie Gyldenbergs Ovesen er tilknyttet redaktionen og ansvarlig for at indhente faglige kommentarer.

Layout: Karen Hedegaard. Tryk: billigtryksag.dk
ISSN: 2245-1897

Eftertryk med kildeangivelse ses gerne.

Dette nyhedsbrev er støttet af Nævnet for Fremme af Debat og Oplysning om Europa